

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2017-12-21
Stockholm

Mål nr
M 6283-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-06-19 i mål nr M 1135-17,
se bilaga A

PARTER

Klagande

EA

Motparter

1. Boliden Mineral AB, 556231-6850
Box 44
101 20 Stockholm

Ombud: DG

2. Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 Umeå

SAKEN

Klagomål på utrivning i Hornträskdammen i Lycksele kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsen i Västerbottens läns beslut den 21 april 2017, dnr 535-5813-2015, och återförvisar målet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1373307

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

EA har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja Länsstyrelsen i Västerbottens läns beslut och återförvisa målet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Boliden Mineral AB (Boliden) och **Länsstyrelsen i Västerbottens län** (länsstyrelsen) har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

EA har sammanfattningsvis anfört följande: Boliden har inte utfört bolagets åtagande enligt ansökningshandlingarna i tillståndsmålet, Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, mål nr M 1573-13. Enligt ansökan åtog sig Boliden att genom återfyllnad av den muddrade strömfåran återskapa den naturliga tröskeln i åfåran och skapa förutsättningar för fiskvandring. Tröskelbredden skulle bli 30 meter till skillnad mot utskovets bredd om 3 meter. Med Bolidens tröskling i utskovet uppnås inte den vattennivå som avsågs i tillståndet. Det behövs tillsynsåtgärder som säkerställer att Boliden följer tillståndet.

Boliden har anfört följande: Vid höga vattennivåer, t.ex. vid snösmältningen, styrs vattennivån i Hornträsket inte av Hornträskdammen eller av bäckfåran i anslutning till dammen, utan av trummorna och vägbanken uppströms vid Hornträskets utlopp. Bolaget har inte något eget intresse av att lägga en tröskel på någon viss nivå. Det finns inte längre någon skarp tröskel som bestämmer vattennivån i bäcken uppströms, utan det är bäckfårans utformning – bl.a. bäckens botten och stenarna på densamma – som har en dämmande effekt. Ambitionen har varit att genomföra utrivningen av Hornträskdammens utskov på ett sätt som dels möjliggör fiskvandring, dels inte påverkar Hornträskets vattennivåer mer än nödvändigt. Åtgärderna har utförts i huvudsaklig överensstämmelse med tillståndet och syftena med utrivningen har uppnåtts.

Länsstyrelsen har hänvisat till sitt tidigare beslut samt tillagt följande med anledning av EAs påstående att det bildats en dämning i utskovet: Det är dammvallarna som är den dämmande konstruktionen och denna skulle ha varit kvar även om trösklingen byggts uppströms dammen. Att stenarna placerats i det tidigare utskovet är enbart positivt för fisk och andra vattenlevande organismer.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om det var rätt av länsstyrelsen att inte vidta ytterligare tillsynsåtgärder.

Av Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom den 16 september 2013 i mål nr M 1573-13 framgår att Boliden fått tillstånd att bl.a. riva ut befintligt utskov i Hornträskdammen och ersätta det med en fast tröskel i natursten uppströms dammen. Det allmänna villkoret i tillståndet innebär att arbetena ska utföras i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i ansökningshandlingarna eller i övrigt i ärendet. Villkoret har samma giltighet som övriga villkor i domen. Frasen ”i huvudsaklig överensstämmelse med” innebär att bolaget i frågor som har mindre betydelse för motstående intressen kan välja en annan teknisk lösning. Detta så länge de grundläggande funktionskraven uppfylls och verksamheten kan drivas inom ramen för den miljöpåverkan som redovisats i ansökningshandlingarna. I frågor av mer påtaglig betydelse är tillståndshavaren i stället bunden av vad denne uppgett för tillståndsmyndigheten.

I målet är utrett att Boliden placerat den fasta tröskeln i och nedströms det ursprungliga utskovet i stället för uppströms och med ett delvis annat utförande än vad som är beskrivet i bolagets ansökan om tillstånd jämte bilagor. Trösklingen har genomförts på rätt nivå i enlighet med tillståndet i domen. I de handlingar som hänvisas till i tillståndets allmänna villkor har emellertid Boliden uppgett att förmågan att avbörda större flöden kommer att förbättras eftersom dammen tidigare var den trånga sektorn och att de planerade åtgärderna inte bedöms leda till någon beaktansvärd förändring av Hornträskets vattennivå. Avgörande för bedömningen av om det valda utförandet ryms inom tillståndet är således om det utförandet påverkar Hornträskets vattennivå

annorlunda jämfört med det utförande som bolaget redovisat i ansökningshandlingarna och vad bolaget i övrigt uppgett.

Boliden har i denna del anfört att vattennivåerna i Hornträsket vid höga flöden styrs av vägtrummor under Malåvägen. Det saknas emellertid utredning i målet som visar att så är fallet. För att kunna bedöma om det valda utförandet påverkar vattenförhållandena i Hornträsket behöver således avbördningsförmågan kontrolleras. Om det ursprungliga utförandet utgick från en större bredd på den fasta tröskeln kan avbördningsförmågan vid höga flöden ha blivit lägre med utfört alternativ. Mark- och miljööverdomstolen noterar att det saknas sådant underlag för såväl det ursprungliga som det valda utförandet. Det går därmed inte att avgöra om Boliden utfört den aktuella åtgärden i huvudsaklig överensstämmelse med vad tillståndet anger. Det är inte lämpligt att Mark- och miljööverdomstolen som sista instans inhämtar de uppgifter som behövs för att avgöra detta. Den frågan bör i stället prövas av länsstyrelsen som första instans. Målet ska därför återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Mikael Hagelroth och Birgitta Bylund Uddenfeldt, referent, samt tekniska rådet Dag Ygland.

Föredragande har varit Caroline Appelberg.

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-06-19
meddelad i
Umeå

Mål nr M 1135-17

PARTER

Klagande

EA

Motpart

1. Boliden Mineral AB
Box 44
10120 Stockholm

2. Länsstyrelsen i Västerbottens län
90186 Umeå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Beslut av Länsstyrelsen i Västerbottens län den 21 april 2017 i ärende nr 535-5813-2015, se bilaga 1

SAKEN

Beslut om avslut av tillsynsärende angående Hornträskdammen, Lycksele kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Mark- och miljödomstolen, Umeå tingsrätt, lämnade i deldom den 16 september 2013 Boliden Mineral AB (Boliden) tillstånd att riva ut befintligt utskov i Hornträskdammen och ersätta det med en fast tröskel i natursten uppströms dammen, samt att återfylla den muddrade rännan i åfårans botten under en sträcka om ca 50 meter uppströms dammen. I juni år 2015 fick Länsstyrelsen i Västerbottens län (länsstyrelsen) en skrivelse från Boliden som fått in synpunkter på hög vattennivå i Hornträsket och att utrivningen av dammen inte utförts i enlighet med domen. Länsstyrelsen har också mottagit brev och telefonsamtal från privatpersoner angående bl.a. hög vattennivå i sjön. Länsstyrelsen beslutade den 21 april 2017 att avsluta ärendet utan åtgärd. Beslutet har överklagats till mark- och miljödomstolen av EA.

YRKANDEN M.M.

EA har, som det får förstås, yrkat att länsstyrelsen beslut ska upphävas och att ytterligare tillsynsåtgärder ska vidtas i form av att länsstyrelsen säkrar att Boliden följer tillståndet. Som skäl för sitt överklagande har han anfört i huvudsak följande.

Boliden har dämt i Hornträskdammens utskov av kostnadsskäl och åtgärderna saknar stöd i författning och lag. Sökt tillstånd ska utföras i enlighet med tillståndsgivarens direktiv och anvisningar. Utrivningen av utskovet leder till att förmågan att avbörda större flöden förbättras då dammen är den trånga sektorn. Risk för översvämning upphör. I domen sägs att utrivningen av utskovet inte får ske utan att den beskrivna tröskeln anläggs, att så sker är väsentligt för att förhindra att vattennivån i Hornträsket förändras, och av samma skäl bör villkorsvis föreskrivas att arbetena ska genomföras under en sammanhängande period. Boliden har inte till någon del följt tingsrättens anvisning och dom.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen kan i detta mål enbart pröva det överklagade beslutet, dvs. om det varit rätt av länsstyrelsen att inte vidta ytterligare tillsynsåtgärder.

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att Boliden har utfört den aktuella åtgärden i huvudsaklig överensstämmelse med vad tillståndet anger, trots en viss avvikelse avseende placering av tröskeln, och att syftena med åtgärden är uppfyllda. Att en av de tillståndsgivna åtgärderna inte har utförts förändrar inte domstolens bedömning. Vad EA har anfört föranleder ingen annan bedömning och överklagandet ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 10 juli 2017.

Anders Carlbaum

Erik Olauson

I domstolens avgörande har rådmannen Anders Carlbaum och tekniska rådet Erik Olauson deltagit. Föredragande har beredningsjuristen Helena Gramner varit.